

Odonater från Bornholm.

Av

Kjell Ander,

Lund.

Såvitt förf. har kunnat finna saknas i den danska litteraturen några säkra uppgifter om odonaters förekomst på ön Bornholm. Visserligen uppgiver Esben Petersen i Danmarks Fauna. 8. 1910 för ett flertal arter att de äro funna i alla trakter av landet men det må betvivlas om dessa arter verkligen äro kända från alla landsändar; sannolikt är det så att de blott antagas förekomma överallt. Förf. anser sig därför ha skäl att offentliggöra följande lilla fyndlista, som grundar sig på insamlingar, mera i förbigående gjorda av Fil. Kand. och Fru Hans Lohmander, Göteborg, hösten 1930. Även upptages ett par fyndnotiser meddelade av A. Rosenbohm (Sammelverzeichnis von Odonaten. Zeitschr. f. wissensch. Insektenbiol. Bd. 17. 3—4. 1922).

Sympetrum flaveolum L. Vang 30—8.

S. vulgatum L. Knudskirke, Brandsgaard 12—9, 1 ♀. (Sjælland: Hellebæk 14—10 1928, leg. H. Lohmander).

S. sanguineum Müll. Hasle (Rosenbohm).

S. danae Sulz. Hammeren, uppe i bergen på starräng 2—9, ♂ ♀; Aakirke, Vallensgaard Mose 4—10, 2 ♂ ♂.

Aeschna grandis L. Sct Ols, Maegaard 30—8, ♀.

Ae. cyanea Müll. Sct Ols, Maegaard 30—8, 4 ♂ ♂; Hammershus Slotslyng 5—9 ♂. Ankermyre och Almindingen (Rosenbohm).

Ae. mixta Latr. (*squamata* Müll.). Knudskirke, Brandsgaard 19—9, 1 ♂. Arten har helt nyligen blivit känd från

Sverige, där den hittills blott träffats i Skåne (K. Ander, Några Odonatfynd. Ent. Tidskrift 1926).

Lestes sponsa Hansen, Hammershus Slotslyng 4—9; Nylars Kirke 11—9. Hasle (Rosenbohm).

L. dryas Kirby. Hasle (Rosenbohm).

Enallagma cyathigerum Charp. Hammersö 26—8, 8 ♂♂. Även av Rosenbohm angiven från denna lokal.

På grund av Bornholms geografiska läge måste dess fauna närmast behandlas i samband med den sydsvenska, spec. den skånska, men man får ej heller glömma, att denna ö senare än med Sverige sannolikt stått i förbindelse med Nordtyskland eller i varje fall blott genom ett smalare sund varit skilt från detsamma. Skåne är det närmast Bornholm belägna landet, minsta avståndet 3.6 mil. Är det troligt att denna ö i nutiden kan erhålla immigranter från Skåne och ev. från annat håll? Vad odonaterna beträffar kan frågan bevaras jakande. Ön är belägen c:a 4 mil från Skånes kust, och att odonater kunna tillryggalägga en dylik sträcka över öppet hav, har deras uppträdande på Gotska Sandön visat. Gotska Sandön, vilken alldeles saknar dammar eller andra vattendrag, är belägen c:a 4 mil norr om Fårön och c:a 6 mil norr om Gotland. Odonater av släktena *Sympetrum*, *Cordulia* och *Aeschna* ha infångats där, och dessa insekter synas årligen iakttagas där och i ej ringa antal (K. Ander: Bidrag till kännedomen om de svenska odonaterna 3. Gotländska trollsländor. Ent. Tidskr. 1929; A. Jansson: Die Insekten-Myriopoden- und Isopodenfauna der Gotska Sandön. Örebro 1925). Vidare ha odonater anträffats ute på öppna sjön, flera mil från land (jfr. Ander 1929) och på ön Helgoland, som ävenledes saknar sötvatten. Med dessa fakta för ögonen synes det mycket sannolikt att det alltfört äger rum ett utbyte av trollsländor och otivelaktigt även av andra insekter mellan det svenska fastlandet och Bornholm. Med Nordtyskland är detta i varje fall möjligt blott i mindre utsträckning, enär detta ligger på c:a 9 mils avstånd; mest närbeläget är ön Rügen (minsta avståndet 8.5 mil). De på Bornholm anträffade odonaterna äro alla kända

från Rügen. Är sålunda vägen till Bornholm framkomlig, kommer det att bero på öns naturbeskaffenhet, om de invandrade arterna kunna bli bofasta. De ovan uppräknade odonaterna tillhöra helt säkert öns inhemska fauna.

I detta sammanhang torde det vara lämpligt att påpeka, att varje iakttagelse av insekter över öppna havet bör uppmärksammas och antecknas. Uppgifter om insekters spridning över vatten äro mycket få, och dock är det nödvändigt för den djurgeografiska forskningen att känna djurarternas spridningsförmåga. Studiet av öfaunan är därför särdeles intressant och kan giva goda upplysningar härom. Beträffande flygande djurformer är det emellertid svårt att lämna bevis för invandringen. Djurgeografen, som ej kan taga experimentet till hjälp, måste genom direkt iakttagelse över vandringar, flyttningar o. dyl., ersätta detta.
